

CARTEA ÎNTÂI

Vântul Miracolelor

CAPITOLUL 1

Copilăria în Tyom

Cum eram doar un străin în Olondria, nu știam nimic despre măreția țărmurilor ei, nici despre Bain, orașul-port, ale cărui lumini și culori se revarsă în ocean ca o cascadă de trandafiri. Nu știam nici despre întinderea piețelor de mirodenii din Bain, unde neguțătorii sunt îmbătați de miresme, nu văzusem niciodată negurile dimineții plutind pe deasupra verdelui Illoun, cel cântat de poeți; nu văzusem niciodată o femeie cu nestemate în păr, nici nu luasem aminte la scânteierea arămie a cupolelor și nici nu stătusem pe plajele mohorâte ale Sudului când vântul aducea tristețea din mare. Mai departe în Fayaleith, Țara Vinurilor, limpezimea luminii îți poate tăia răsuflarea: este lumina căreia oamenii locului îi spun „Răsuflarea Îngerilor“ și se zice că ar vindeca nefericirea și bolile de plămâni. Și mai departe este Balinfeil, unde, în lunile de iarnă, oamenii poartă căciuli din blană de veveriță albă, iar în lunile de vară se spune că umblă zeița Dragoste și pământul este așternut cu flori de migdal. Dar despre toate astea eu nu știam nimic. Știam doar insula unde mama își ungea părul în scânteierea slabă a lumânării cu fitil de trestie și mă îngrozea cu povești despre Stafia fără Ficat, ale cărei sandale troncănesc în timpul mersului, pentru că are picioarele răsucite.

Pe mine mă cheamă Jevick. Vin din satul mohorât și neguros Tyom, de pe țărmul de vest al Tinimavetului, din Insulele

Ceaiului. În Tyom, din înaltul stâncilor, se poate vedea uneori, când cerul este foarte senin, țărnul verde din Jiev; dar când plouă și toată lumina e înăbușită de nori grei, este cel mai singuratic sat din lume. Până la Pitot, cel mai apropiat sat, faci trei zile, călare pe măgarii din insule, iar până în nord, la portul Dinivolim, faci cel puțin două săptămâni prin dogoarea istovitoare. În Tyom, într-o curte deschisă, se află casa tatălui meu, o zidire impunătoare făcută din piatră galbenă, cu o uriașă poartă boltită, împodobită cu plante agățătoare, acoperiș plat și nouă camere oblonite. Și aproape, în afara satului, într-o vale îmbibată de ploaie, unde măgarii bruni se tânguiesc istoviți, unde florile se topesc și dispar în căldură, se află întinsa fermă de piper a tatei.

Ferma era sursa bogăției tatei și i-a permis să țină casa impunătoare, să-și mențină poziția în consiliul satului și să poarte un toiag împodobit cu vopsea roșie. Arbuștii de piper, senzuali și verzi în pâcla ușoară, vorbeau despre bogății, cu adierea lor umedă și picantă; tata freca între degete boabele uscate, ca vârful degetelor să capete mirosul aurului. Dar dacă era bogat în unele privințe, era sărac în altele: în casa noastră erau doar doi copii, iar după nașterea mea anii trecuseră fără speranța vreunui alt vlăstar, o nenorocire pentru care se considera în general că ar fi de vină zeul elefanților. Mama spunea că zeul-elefant era gelos și ofensat de casa superbă și de terenurile mănoase ale tatei; dar eu știam că în sat se șoptea că tata i-a vândut zeului copiii nenăscuți. Văzusem oameni care treceau pe lângă casă și își dădeau coate, spunând: „A plătit șapte copii pentru palatul ăsta“; și uneori lucrătorii noștri îngânau un cântec răutăcios: „Pământu-i plin aici de oase mici.“ Oricare ar fi fost motivul, prima soție a tatălui meu nu rămăsese niciodată însărcinată, în vreme ce a doua soție, mama mea, născuse doar doi copii: fratele meu mai mare Jom și cu mine. Pentru că prima soție nu avea niciun copil, ei îi spuneam întotdeauna Mama sau, cu termenul de respect

eti-donvati, „Soția Tatălui Meu”; ea era cea care mergea cu noi la petrecerile câmpenești, afectată și trufașă, cu părul strâns în două cozi negre deasupra urechilor. Mama noastră adevărată stătea în cameră cu noi, iar tata și soția lui îi spuneau „Dădaca”, și noi, copiii, îi spuneam pur și simplu pe numele pe care-l purta din copilărie: Kiavet, care înseamnă Ac. Avea fața rotundă și drăguță și nu purta încălțări. Părul îi cădea liber pe spate. Noaptea ne spunea povești, în timp ce își ungea părul cu ulei și ne gădila cu o pană de pescăruș.

Soția tatei își rezerva datoria de a ne controla, înainte de a fi trimiși în fața tatălui nostru în fiecare dimineață. Avea degete nemiloase și ni le vâră în urechi și în gură, căutând orice cusur; ne strângea cu cruzime șireturile pantalonilor și ne lipea părul de cap cu salivă. Pe fața ei lungă era întipărită o expresie de furie controlată, trupul ei avea un aer de înfrângere, era înverșunată din fire, iar saliva ei întinsă pe părul nostru avea un miros acid, ca fundul unui bazin de apă. Am văzut-o fericită o singură dată: când a fost clar că Jom, fratele meu mai mare, zâmbitor și sfios, nu va deveni niciodată bărbat, ci își va petrece viața printre portocali, făcând precum cintezoii.

Primele mele amintiri despre întâlnirile cu tata datează din vremea dificilă a acestei descoperiri. Scăpați de înțepăturile ranchiunoasei prime soții, Jom și cu mine mergeam prin curtea înmiresmată, ținându-ne de mână și purtându-ne pantalonii aproape identici și vestele scurte identice, cu broderie albastră. Curtea interioară era răcoroasă, ticsită cu plante în ghivece de lut și umbrită de copaci. Într-un jgheab de lângă zid era apă, ca să atragă păsările cântătoare. Tata stătea într-un scaun de trestie, cu picioarele întinse în față și călcâiele goale întoarse în sus ca niște luni.

Ne-am așezat în genunchi.

— Bună dimineața, tată pe care îl iubim din toată inima, copiii tăi credincioși te salută, am bălmăjit eu.

— Și din toată inima, și din toată inima, și din toată inima, a spus Jom, jucându-se cu șireturile de la pantaloni.

Tata era tăcut. Auzeam ciripitul repezit al unei păsări ridicându-se de undeva, din copacii umbroși. Apoi a spus cu vocea lui impasibilă și puternică:

— Fiul meu cel mare, urarea ta nu este corectă.

— Și îl iubim, a spus Jom nesigur.

Își înnodase pe deget capătul unui șiret. Ca întotdeauna, dinspre el venea un miros de urdori, păr slinos și urină uscată.

Tata a oftat. Scaunul a gemut sub el când s-a aplecat în față. Ne-a binecuvântat atingându-ne creștetele, ceea ce însemna că puteam să ne ridicăm și să-l privim.

— Fiul meu cel mic, a zis el încet, ce zi este astăzi? Și ce rugăciuni vor fi repetate după apusul soarelui?

— Este Tavit, iar rugăciunile sunt cele pentru mălai, fructul pasiunii și luna nouă.

Tata mi-a atras atenția să nu mai vorbesc așa repezit, pentru că lumea ar putea crede că sunt nesincer; dar am văzut că era mulțumit și am simțit ușurarea în suflet, pentru frațele meu și pentru mine. M-a întrebat mai departe despre o mulțime de subiecte: vânturile, attributele zeilor, aritmetică de bază, popoarele insulelor și subtila artă a cultivării pipe-ului. Am stat drept, mi-am îndreptat umerii și m-am străduit să răspund prompt, controlându-mi dorința nervoasă de a trânti cuvintele, imitând pronunția lentă a tatei, aerul lui sever de mare moșier. Fratelui meu nu i-a pus nicio întrebare. Jom stătea nebăgat în seamă, târșâindu-și sandalele pe dalele de piatră – doar din când în când, dacă se întâmpla să apară porumbei în curte, spunea foarte încet „Oo-oooh“. Într-un târziu, tata ne-a binecuvântat din nou și am fugit, ținându-ne de mână, în camerele din fundul casei; iar eu am ținut minte imaginea ochilor lui înguști: pătrunzători, cinici și plini de tristețe.

La început, când a văzut că Jom nu-i putea răspunde la întrebări și de fapt nu reușea nici măcar să-l salute cum se cuvine, tata reacționase cu furia calculată și greoaie a unui elefant. L-a amenințat pe fratele meu și, cum amenințările nu reușiseră să-l vindece de nepriceperea lui îndărătnică, a adus de pe plantația de piper doi lucrători cu priviri crunte, care l-au bătut în spatele casei, pe un petic de pământ nisipos. Pe când îl loveau, mă aflam în dormitorul nostru întunecat, stând în poala mamei, în timp ce ea își apăsa mâinile peste urechile mele, ca să nu aud țipetele puternice, de neînțeles, ale fratelui meu. Mi l-am imaginat cum se rostogolea pe jos și își ridica brațele ca să-și apere capul plin de praf, în vreme ce loviturile bătelor groase cădeau peste el, iar tata privea indiferent din scaunul lui... După aceea, ni l-au înapoiat pe Jom, învinețit și însângerat, cu ochii larg deschiși privind fix, iar mama se agita încoace și încolo cu comprese, în timp ce lacrimile îi curgeau în voie pe obraji.

— Este o greșeală, a suspinat ea. Se vede că e un copil al mistrețului.

În lumina lumânării, fața ei părea deformată, cu lacrimi care îi scânteiau pe obraz, iar mișcările îi erau nesigure. În seara aceea nu mi-a spus povești, s-a așezat doar pe marginea patului și m-a strâns de umăr, explicându-mi pe un ton șoptit și pătimăș că zeul-mistreț era tatăl lui Jom; că sufletele copiilor acestui zeu sunt mai frumoase și mai iubitoare decât sufletele obișnuite, iar datoria noastră pe acest pământ era să avem grijă de ei cu smerenia pe care le-o arătam animalelor sacre.

— Dar tatăl tău o să-l omoare, a spus ea privind în întuneric cu ochii pustiiți. Are o inimă de piatră. N-are nicio religie. E un barbar din Tyom.

Mama mea era din Pitot, unde femeile purtau la glezne brățări de scoici și își smulgeau sprâncenele, iar credințele ei religioase profunde erau văzute în Tyom drept superstiții

prostești din Pitot. Soția tatei râdea de ea pentru că ardea schinduf uscat în boluri de lut, iar așa ceva, spunea cu dispreț, nu mai făceam în Tyom de o sută de ani. Și a râs și de mine, când i-am spus într-o dimineață, la micul dejun, într-un acces de supărare, că Jom era fiul zeului-mistreț și avea un suflet neîntinat:

— Poate că are sufletul unui porc, a spus ea, dar asta nu înseamnă că nu e tâmpit.

Această blasfemie, împreună cu ridurile din jurul gurii ei, dovedeau că era în toane bune. Și a rămas în această dispoziție, cu mișcări energice și nările ușor subțiate de voieșie, cât timp tata a căutat mijloace să-l vindece pe Jom de sufletul său extraordinar. Când au venit medicii din Sud, cu ochii lor înspăimântători și pălăriile înalte din piele de maimuță, i-a servit chiar ea cu suc fierbinte de curmale, în căni smălțuite strălucitoare, zâmbind cu privirea în pământ. Dar îngrijirile înfiorătoare ale doctorilor, care l-au lăsat pe fratele meu plin de bășici, drogat și plângând în somn, nu i-au afectat sufletul luminos și n-au făcut decât să aducă o umbră de teroare în ochii lui blânzi de purcel. O duhoare medicinală a umplut casa, iar patul meu a fost mutat în altă cameră; din zori și până în noapte îi puteam auzi gemetele slabe, întrerupte de țipete ascuțite. Seara, mama ingenunchea să se roage în cămăruța unde stăteau înșirați, pe un altar învechit, *janut* ai familiei, într-a căror putere doar ea credea cu adevărat.

Un *jut* este un suflet exterior. Mie nu mi-a plăcut niciodată cum arăta al meu: avea o frunte lată, picioare cu gheare și un șnur de cânepă uscată în jurul gâtului. Ceilalți *janut* arătau la fel. Îmi aduc aminte că al lui Jom purta o hăinuță de piele roșie. Camera unde stăteam noi, un pic mai mare decât o debara, mirosea a ierburi arse și a mucegai. Ca mai toți copiii, am fost la un moment dat înspăimântat de *janut*, pentru că auzisem că, dacă *jut* îți vorbește, înseamnă că ți se apropie moartea, dar atitudinea indiferentă din Tyom se strecurase

în mine și îmi calmase temerile, așa că nu mai treceam în fugă pe lângă camera altarului, cu răsuflarea ținută și cu inima bătând să-mi spargă pieptul. Totuși, m-am înfiorat când am privit înăuntru și am văzut tălpile goale ale mamei în penumbră, trupul îngenunchat în întuneric, rugându-se. Am știut că se ruga pentru Jom și poate că mângâia hăinuța roșie, alinându-și fiul dinspre afară.

Până la urmă, acele zile nefericite s-au încheiat cu o victorie pentru sufletul fratelui meu. Doctorii au plecat și au luat cu ei și mirosul lor dezgustător; soția tatei a revenit la amărăciunea ei obișnuită, iar patul mi-a fost mutat la loc în camera mea. Singura diferență era că acum Jom nu mai venea în sala de clasă să-l asculte pe preceptor, ci rătăcea în curte pe sub portocali, pălăvrăgind cu păsările.

După aceea, tata a arătat un interes profund și neliniștit pentru mine, singurul fiu pe care îl avea pe lume; pentru că nu mai exista nicio îndoială că eu voi fi singurul lui moștenitor și voi continua negoțul cu Olondria.

O dată pe an, după ce recolta de piper era strânsă, uscată și depozitată în saci uriași, din pânză aspră, tata, împreună cu administratorul lui, Sten, și un alai de slujitori, făcea o călătorie în Olondria și piețele de mirodenii din Bain. În seara dinaintea plecării, ne adunam în curte, să ne rugăm pentru succesul riscantei încercări. Și ca să-i cerem zeului tatei, mai-muța cu alb și negru, să-i apere în acel tărâm străin și îndepărtat. Mama era foarte tulburată de rugăciuni, pentru că ea numea Olondria Țara Fantomelor și se abținea să nu plângă doar de teamă că lacrimile ei o să facă să se scufunde corabia. A doua zi, dimineață devreme, după ce mânca un mic dejun obișnuit, cu pui la cuptor cu miere și fructe, tata ne binecuvânta și pleca încet, sprijinindu-se în toiag, îndreptându-se către negurile albastre ale zorilor. Familia și slujitorii casei îl urmau afară, ca să-l vadă trecând prin poarta casei, unde se urca pe catârul lui gras cu șa din piele albă, ajutat de

Sten cel întunecat și tăcut. Tata, însoțit de Sten, care mergea pe jos și conducea catârul, formau avangarda unei caravane impresionante: îi urma un alai de slujitori, purtând pe umeri târgile pe care erau îngrămădiți saci cu piper, iar în urma lor mășăluia un grup de lucrători agricoli solizi, înarmați cu cuțite scurte, arcuri și săgeți otrăvite. După ei, un băiat ducea o pereche de măgari încărcăți cu provizii, care cărau și cortul tatălui meu, iar după el venea un al treilea măgar, care ducea un sac cu tăblițe de lemn, pe care tata își înscrisa tranzacțiile. Hainele strălucitoare ale tatei, pălăria cu boruri largi și umbrela de paie se vedeau multă vreme, în timp ce caravana trecea printre casele umbrite de copaci de mango și cobora solemn în vale. Tata nu se uita niciodată în urmă către noi, nu se mișca niciodată, doar se legăna foarte încet pe catârul lui. Aluneca ușor prin aerul dimineții, cu grația unei balene: calm, parcă fără greutate.

Când se întorcea, așterneam toată curtea cu cele mai vesele flori din insulă, florile de *tediet* care pâ râiau sub picioare ca niște scânteii, răspândind miros înțepător de chitre. Casa era plină de oaspeți, iar bătrânii se așezau seara în curte, înveliți cu pături subțiri care să-i apere de aerul umed, și beau lichior din nucleu de cocos. Prima soție a tatălui meu plângea în bucătărie, supraveghindu-i pe servitori, mama își purta părul strâns în vârful capului și prins cu agrafe, iar tata, mândru și extraordinar de bogat după cele patru luni petrecute pe tărâm străin, bea cu atâta lăcomie, încât servitorii erau nevoiți să-l ducă pe sus până în dormitor. În perioadele acelea, era foarte vorbăreț. Mă trăgea de urechi și îmi spunea „maimuță brună”. Stătea toată noaptea lângă vasul cu jăritic, încântându-i pe bătrâni cu povești din Nord; râdea cu poftă, aruncându-și capul pe spate și lacrimând de atâta râs, iar într-o seară l-am văzut în curte sărutând-o pe mama pe gât. Și, desigur, era încărcat cu daruri: șei și cizme de piele pentru bătrâni, mățăsuri și parfumuri pentru nevestele lui

și jucării minunate pentru Jom și pentru mine. Erau cutiuțe muzicale și pășari de lemn pictat care țopăiau pe jos, puse în mișcare prin răsucirea unei piese de alamă care se trăgea de sub aripi; erau și animale și corăbii de jucărie minunate, cu detalii uluitoare, echipate cu velatură și vâsle care semănau cu cele adevărate și cu marinari în miniatură fermecători. Ne-a adus chiar și un set pictat desăvârșit de *omi*, sau „Mâini“, un joc de cărți complicat și străvechi al aristocrației olondriene, pe care nu știam să-l jucăm nici noi, nici el, dar ne plăceau cărțile pictate: Calul Cumplit, Turnul de Alamă. Seara, mă furișam până în spatele unei anume orhidee, aflate într-un ghiveci în holul care ducea din aripa de est a casei în curte, și ascultam poveștile tatei, mai frumoase decât darurile, despre grădini terasate, opiu și fetele desculțe din casele de plăceri. Într-o seară, m-a găsit în ascunzătoarea mea. A trecut pe lângă mine, abia târându-se, dar m-a zărit în lumina lunii din grădină, care a căzut pe ascunzișul meu. A suflat greu, s-a oprit, apoi s-a aplecat să mă tragă în sus.

— Ah, tată, am găfâit eu crispându-mă.

— Ce faci aici? a întrebat el. Ce? Spune!

— Eu... am crezut...

— Da, zeii mă urăsc. Mi-au dat doi băieți înapoiți.

Palma pe care mi-a dat-o a fost ușoară; dar spaima m-a făcut să mă cutremur.

— Nu făceam decât să ascult. Voiam să te aud. Să aud despre Olondria. O să mă duc la culcare acum. Îmi pare rău. Voiam să aud ce spui.

— Să auzi ce spun.

— Da.

A încuviințat încet din cap, cu mâinile în șolduri, cu creștetul capului mișcându-se în lumina lunii din curte. Fața îi era în întuneric, iar răsufierea îi era adâncă și greoaie, ca și cum ne-am fi luptat. Fiecare expirație, cu miros înțepător de lichior, îmi aducea lacrimi în ochi.

— Mă duc la culcare, am șoptit.

— Nu. Nu. Ai vrut să auzi. Foarte bine. Ferma e dreptul tău din naștere. Trebuie să auzi despre Olondria. Trebuie să înveți.

M-a străbătut un fior de ușurare; au început să-mi tremure genunchii.

— Da, a continuat el, contemplativ. Trebuie să auzi. Dar mai întâi, fiul meu cel mic, trebuie să guști.

Mușchii mei, abia relaxați, s-au încordat din nou, neliniștiți.

— Să gust?

— Să guști.

M-a prins de umăr și m-a împins înaintea lui prin hol.

— Să simți gustul adevărului, a mormăit el, poticnindu-se. Să-l guști. Nu, afară. În grădină. Pe aici. Da. Aici o să înveți.

Grădina era luminată. Razele lunii se reflectau din fiecare frunză. La bucătărie nu mai era lumină: toți servitorii se duseseră la culcare. Numai Sten mai putea fi treaz, dar el se afla de cealaltă parte a casei, stând discret într-un foisor din curte. De acolo, putea vedea dacă bătrânul voia ceva, dar nu mă putea auzi strigând și, chiar dacă m-ar fi auzit, nu s-ar fi băgat dacă vedea că sunt cu tata. Un brânci în spinare m-a trântit în straturile de roșii. Tata s-a aplecat deasupra mea, învăluindu-mă în umbra lui.

— Cine ești tu?

— Jevick din Tyom.

Din cealaltă parte a casei s-a auzit un hohot de râs: unul dintre bătrâni spusese o glumă.

— Bine, a zis tata.

S-a lăsat pe vine, clătinându-se așa de tare, încât mi-a fost teamă că o să cadă peste mine. Apoi și-a pus mâna peste buzele mele.

— Gustă. Mănâncă.

Îmi murdărise gura cu ceva. Un iz amar, de sufocare. Era pământ. M-am smucit în spate, scuturând capul, iar el m-a

prins de ceafă. Îi simțeam degetele aspre și stăruitoare între dinți.

— O, nu. O să mănânci. Asta e viața ta. Pământul ăsta. Țara asta. Tyom.

M-am împotrivit, dar în cele din urmă am înghițit, plângând și înecându-mă. El a continuat să vorbească, mormăind încet.

— Te ascunzi, te târăști, ca să auzi despre Olondria. O țară a stafiilor și a diavolilor. Pentru asta, îți spionezi tatăl, sânge din sângele tău. Acum o să guști pământul tău, o să-l cunoști. Cine ești tu?

— Jevick din Tyom.

— Nu scuipa. Cine ești tu?

— Jevick din Tyom!

În spatele lui a sclipit o lumină; îl striga cineva din casă. S-a ridicat în picioare, iar eu mi-am ridicat mâna, ca să-mi feresc ochii de lumină. Unul dintre bătrâni stătea în ușă, ținând un felinar agățat pe un lanț.

— Ce s-a întâmplat? a strigat el, cu o voce stridentă, de om beat.

— Nimic. Băiatul nu reușește să adoarmă, a răspuns tata, trăgându-mă în sus de cot.

— Coșmaruri.

— Da. E bine acum.

M-a bătut pe umăr, mi-a ciufulit părul. Pe deasupra noastră s-au mișcat umbrele, nori care acopereau luna.